

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8019, Dep
0030 Oslo

Oslo, 25.09.09

Deres ref: 200903742-/JRS

Høringsuttalelse;

krav om fire års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for referansepersoner med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag i saker om familiegjeningforening

Det vises til departementets høringsbrev datert 14.07.09

Frist

Frist for å komme med uttalelse til forslagene er satt til den 25.09.09. Uttalelse er således med dette rettidig.

Høring

Forslaget omhandler retten til familieliv, vi har tidligere kommet med våre synspunkter i den forbindelse og vil her vise til følgende, som også fremkommer i vår høringsuttalelse i desember 08:

Barn og kvinner rammes

Vi er i forbindelse med forslaget først og fremst bekymret for barna som rammes og deres rett til familieliv, samt allerede etablerte familieforhold mellom ektefeller som i praksis vil miste retten til et familieliv med forslaget til endringer i dagens forskrift og som skal videreføres i den nye forskriften.

Situasjon kan best illustreres med et typisk eksempel:

Somalisk kvinne, med 4 barn, befinner seg i en håpløs og usikker tilværelse i en midlertidig flyktningeleir i naboland, ektefelle drept under borgerkrigen. Er i flyktningleiren sammen med sin eldre mor. Kvinnen klarer å samle sammen nok penger til å komme ut av leiren og til Europa men kun med 2 av barna. Reiser sammen med de 2 eldste, da det er en farefull flukt de skal gjennomføre. Håper å få gjenforening med de andre så fort hun kommer seg til Vesten og forlater de yngste barna sammen med sin mor i flyktningleiren. Flukten ender i Norge, der hun venter på asylmottak og asylprosessen tar 2 år, noe som ikke er uvanlig i disse sakene. Får endelig oppholds- og arbeidstillatelse på humanitært grunnlag, søker så om gjenforening med sine barn. I mellomtiden dør hennes mor som passer på barna - barna er nå overlatt til seg selv - de får i beste fall hjelp av tilfeldig bekjente fra samme land i den provisoriske flyktningleiren.

SELVHJÆP for innvandrere og flyktninger med venting mottar de avslag på søknaden om familiegjeningforening, fordi hun ikke

Oslo:
Langegt. 1
Pb 6856 St. Olavsplass
0130 Oslo
Tlf.: 22 03 48 30
Fax: 22 11 05 13

Kristiansand:
Skippergt. 2
4610 Kristiansand
Tlf.: 38 07 10 95
38 07 11 77
Fax: 38 02 89 77

Ålesund:
Kirkegt. 4
6004 Ålesund
Tlf.: 70 11 55 30
70 11 55 31
Fax: 70 12 26 23

Trondheim:
Kongensgt. 60
7012 Trondheim
Tlf.: 73 51 71 84
73 51 74 36
Fax: 73 52 42 08

Bergen:
Valkendorfsgt. 5
5012 Bergen
Tlf.: 55 56 09 00
55 56 09 01
Fax: 55 56 09 02

Stavanger:
Øvre Holmegate 23
4006 Stavanger
Tlf.: 51 89 09 90
Fax: 51 89 09 91

oppfyller underholdskravet. Hun går på introduksjonskurs, men introduksjonsstønadene er ikke tilstrekkelig for å oppfylle underholdskravet. Mor forsøker å lære seg norsk og få jobb, men med kun få års skolegang fra hjemlandet på grunn av borgerkrig/flyktningsilværelse har hun få muligheter i det norske arbeidslivet.

Vedtaket påklages, men Utlendingsmyndighetene finner, etter etablert praksis, at det ikke foreligger sterke nok menneskelige hensyn for å gjøre unntak fra hovedregelen, selv om barna befinner seg alene i 3. land uten omsorgspersoner. Det har nå gått snart 4 år siden mor og barn skilte lag. At denne familien blir gjenforent etter dagens regler vil først skje når mor får bosettingstillatelse etter 3 år med oppholds- og arbeidstillatelse. Det vil da ha gått minst 5 år fra familien ble splittet til de kan gjenforenes. I flere saker vil barna i ventetiden ha fylt 18 år. De mister da retten til familiegjenforening og familiesplittelsen er et faktum.

Dessverre har vi møtt altfor mange familier i lignende i situasjon de siste 5 årene (siden gjeninnføringen av underholdskravet for personer som har opphold på humanitært grunnlag, den 01.05.03) - også menn med barn og ektefelle i hjemlandet, som enten er syke eller arbeidsledige, lider samme skjebne. Og for å presisere; det dreier seg om personer som kommer fra verdens mest urolige hjørner, Irak, Somalia og Afghanistan.

Med de foreslåtte endringene vil gjenforening mellom barn og herboende foreldre og ektefeller i ovennevnte eksempler aldri finne sted, og etablerte familieforhold vil ødelegges for alltid. Retten til familieliv blir innskrenket og de som rammes vil først og fremst være de mest utsatt i en flyktningslignende situasjon, kvinner og barn.

Opphold på humanitært grunnlag

Selv om det i henhold til den nye utlendingsloven vil være flere som får flyktningsstatus og således unntatt underholdskravet, vil det likevel være flere hundre personer som hvert år får opphold på humanitært grunnlag, (jfr. tallene for 2006 fikk 625 personer opphold på humanitært grunnlag, av de kom ca 30 % fra Somalia, Irak og Afghanistan.) særskilt ser vi i denne gruppen i dag at det dreier seg om personer som kommer fra krigsområder, og ofte har helseproblematikk ved siden av, som gjør at de stiller svakere på arbeidsmarkedet. For mange av de, vil det ofte ta mange år før de etablerer seg med arbeid i Norge og således tilfredsstillende de foreslåtte kriteriene i forskriften.

Konsekvensen er at barn og kvinner som oftest er igjen i hjemlandet eller i en flyktningslignende tilværelse i nærområdene som blir rammet av de foreslåtte endringene.

Unntak fra underholdskravet og forutgående inntekt/tilknytningskrav

Vi mener derfor at det **må** gjøres unntak fra underholdskravet og kravet om forutgående inntekt i følgende tilfeller hvor det dreier seg om etablerte familieforhold:

- Barn med en eller begge foreldrene bosatt i Norge
- Ektefeller/samboere til personer som bor i Norge og hvor ekteskapet er inngått før herboende fikk innvilget tillatelse i Norge.

I henhold til dagens utlendingsforskrift foreslår vi i stedet følgende endring til utledningsforskriften § 25 fjerde ledd, et nytt pkt. b som videreføres i den nye forskriften.

Dagens utlendingsforskrift § 25, fjerde ledd blir da seende slik ut:

” Når tillatelse søkes etter bestemmelsene i § 22, jfr. § 23, stilles det ikke krav om sikret underhold når søkeren

a) er ektefelle, samboer eller barn, jf. § 23 første ledd bokstav a, b, c og e, av hovedperson som har fått innvilget asyl eller har fått arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse etter lovens § 22 fjerde ledd. Det er en forutsetning at ekteskapet er inngått før hovedpersonen reiste inn i riket,

b) er ektefelle, samboer eller barn, jf. § 23 første ledd bokstav a, b, c og e, av hovedperson som etter søknad om asyl, har fått innvilget arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse etter utlendingslovens § 15, eller lovens § 8 annet ledd. Det er en forutsetning at ekteskapet er inngått før hovedpersonen reiste inn i riket,

c) Faller inn under § 23 første ledd bokstav g, h, i eller j, eller

d) er ektefelle, samboer eller barn, jf. § 23 første ledd bokstav a, b, c og e, av nordisk borger bosatt i riket de siste tre år eller av utlending bosatt i riket med bosettingstillatelse. For tillatelse til ektefelle eller samboer er det en forutsetning at partene har vært gift eller samboere i minst tre år, og at begge parter har fylt 23 år”

Fns barnekonvensjon

Forslaget står også, slik vi ser det, i motstrid til intensjonene i flere av artiklene i FNs barnekonvensjon, blant annet artikkel 10.1:

”søknader fra et barn eller dets foreldre om å reise inn i eller ut av en parts territorium med henblikk på familiegjenforening, skal behandles av partene på en positiv, human og rask måte”.

Vi minner også om at den europeiske kommisjonen mot rasisme og intoleranse (ECRI) har også kritisert norsk praksis i familiegjenforeningssaker.

I forbindelse med økningen av underholdskravet uttaler Elisabeth Gording Stang, ekspert på barnerett og menneskerettigheter i Aftenposten 18.07.08 følgende:

- Denne politikken er helt bevisst for å gjøre det lite attraktivt å komme til Norge. Barnekonvensjonen er norsk lov, og den sier at barnets beste skal være det grunnleggende hensynet i alle enkeltsaker. Det har imidlertid ikke slått fullt ut i norsk utlendingspraksis. Hensynet til innvandringskontroll overskygger i en del tilfeller hensynet til barna, fremholder Elisabeth Gording Stang som er ekspert på barnerett og menneskerettigheter.

FNs barnekonvensjon er norsk lov gjennom menneskerettsloven. - Hvis innvandringskontroll er det dominerende hensynet i de fleste saker som gjelder barn, så er det i strid med barnekonvensjonen, påpeker Stang.

Konsekvensen vil bli den samme med foreslåtte forskriftsendring hvis det ikke gjøres unntak for barn med en eller begge foreldre bosatt i Norge.

Forslaget – et verktøy i norsk asylpolitikk?

Retten til familiegjening vil med dette forslaget bli brukt som et verktøy i asylpolitikken, for å redusere asylankomster til Norge. Det er i beste fall korttenkt, og har store negative konsekvenser for integreringsprosessen. De som rammes av politikken opplever den som direkte ondskapsfull. Å bruke barns rett til familieliv i et politisk spill er kynisk og noe norske myndigheter bør holde seg for gode til.

De samme barna som venter på familiegjening og som i mellomtiden er henvist til å leve i land herjet av krigshandlinger, ofte uten muligheter for skolegang, skal senere integreres i norsk skole og samfunn *hvis* de til sist får gjening med herobende i Norge.

Det vises i den forbindelse til at det her dreier seg om etablerte barn/foreldre forhold som blir brutt. Vi tør i den sammenheng vise til hva justiskomiteen uttalte i arbeidet med endringen av barneloven i 1989 (Innst. O Nr 23 1988/89 s. 2):

"Nyere forskning viser at barns behov for regelmessig kontakt med begge foreldre er større og mer grunnleggende enn tidligere antatt"

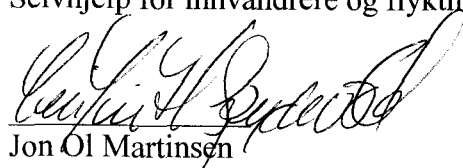
Og på side 6 uttaler komiteen:

*"Komiteen mener at den som motsetter seg at samvær kan gjennomføres som forutsatt, gjør seg skyldig i en **betydelig omsorgssvik ovenfor barnet**. I NOU 1985:18 er hindring av kontakt med den andre forelder karakterisert som **psykisk mishandling**."*

Vi er redd for at konsekvensen ved ikke å gjøre unntak for foreldre til barn bosatt i Norge, kan medføre langvarig atskillelse mellom barn/foreldre og i verste fall for evig. Det gjenstas derfor at det **må gjøres unntak for etablerte familieforhold og barn som søker om gjening med herboende ektefelle/samboere/foreldre.**

Med vennlig hilsen

Selvhjelp for innvandrere og flyktninger

Jor.

Jon Ol Martinsen